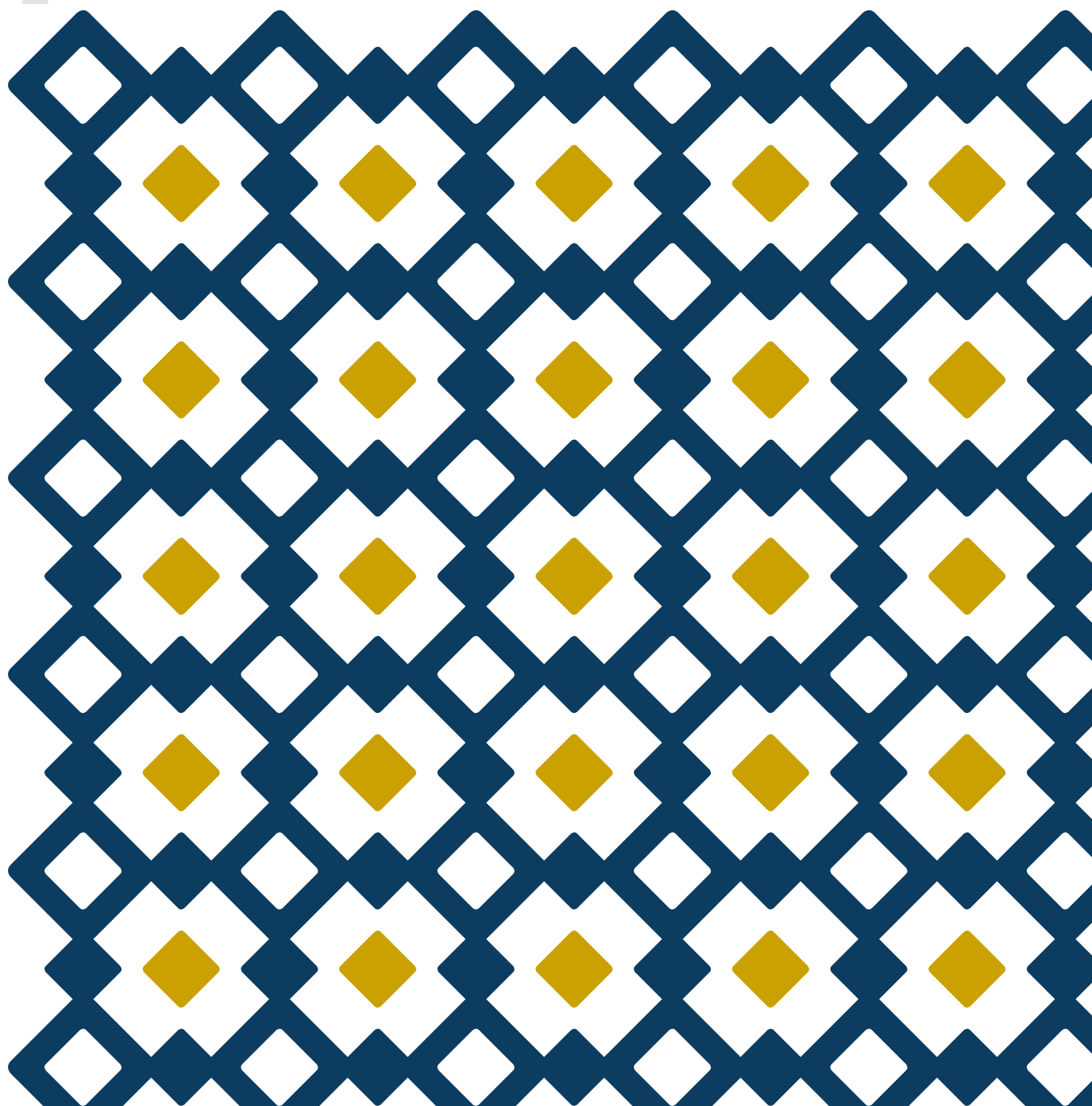

onderste

ONDERSTEUNINGSPLAN 2019 - 2023

April 2019

Voorwoord **5**

Samenvatting **7**

Hoofdstuk 1 Ambities **9**

- 1.1 Het stimuleren en in beeld brengen van de kwaliteit van ondersteuning **10**
- 1.2 Het realiseren van intensieve samenwerking tussen regulier en voortgezet speciaal onderwijs **13**
- 1.3 Het intensiveren van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp **15**

Hoofdstuk 2 Uitgangspunten van het samenwerkingsverband **17**

Hoofdstuk 3 Ondersteuning op scholen **19**

- 3.1 PM structuur **19**
- 3.2 Pro, LWOO en hoogbegaafdheid **20**
- 3.3 Voortgezet speciaal onderwijs **21**
- 3.4 Samenwerking wijkteams en jeugd- en gezinsteams **21**

Hoofdstuk 4 Organisatie **23**

- 4.1 Samenwerking in het netwerk **23**
- 4.2 Het bureau **27**

Data totstandkoming **35**

Voorwoord

In ons samenwerkingsverband hebben we in de afgelopen jaren een daadkrachtige structuur en transparante cultuur ontwikkeld waarmee we passend onderwijs vormgeven. Dat begon al in de periode voor 2014, toen we op experimentele basis ondersteuning konden organiseren zonder indicatiestellingen. Het onderlinge vertrouwen dat werd ervaren en onze verre gaande ambities vormen nog steeds de basis voor de manier waarop passend onderwijs wordt gerealiseerd voor de jongeren in onze regio.

Maar wie het landelijke verhaal over passend onderwijs volgt in de kranten, radio en tv of sociale media, ontmoet weinig enthousiasme. Voor sommigen gaat passend onderwijs niet ver genoeg; regelmatig komen ouders en groeperingen aan het woord die meer van het onderwijs verwachten dan kan worden waar gemaakt. Voor anderen gaat passend onderwijs juist te ver; zij verwijzen naar te hoge werkdruk in de klassen of onverantwoorde besteding van beschikbare middelen.

In ons samenwerkingsverband laten we ons niet leiden door tendentieuze verwachtingen en vooropgezette meningen. We maken professionele afwegingen over mogelijkheden en onmogelijkheden van onderwijsvernieuwingen, stellen duidelijke ambities en werken in onderling vertrouwen aan een gezamenlijk dekkend netwerk van de best denkbare onderwijsvoorzieningen.

Dit is het derde ondersteuningsplan. Het eerste jaar kende een eigen plan, een voorloper op het ondersteuningsplan 2015-2019. In deze fase ging veel van onze aandacht uit naar het vastleggen van de inrichting van ons samenwerkingsverband. De plannen waren vooral beschrijvend. Dit nieuwe plan is meer geschreven als een strategisch plan. We beschrijven waar we staan en waar we de komende jaren op willen investeren. Alle beschrijvende onderdelen, die vooral een formele functie hebben, zijn opgenomen in bijlagen bij het plan.

De strategische keuzes die gemaakt zijn, zijn voorbereid op een conferentie op 1 november 2017, waar een groot aantal deelnemers, de OPR en partners van het samenwerkingsverband aanwezig waren. Die conferentie werd voorafgegaan door een 'digitale dialoog' waaraan o.a. bestuurders, leidinggevenden en ondersteuningscoördinatoren hebben deelgenomen. De opbrengsten van de conferentie zijn vastgelegd en hebben geleid tot de keuzes in dit ondersteuningsplan. Op 25 juni 2018 hebben bestuurders en directieleden de uitgangspunten en voorgenomen ambities van het ondersteuningsplan kritisch tegen het licht gehouden. De opbrengsten daarvan zijn verwerkt en komen herkenbaar terug in dit plan.

De komende jaren willen we vooral inzetten op kwaliteitsbeleid, de samenwerking tussen **onderwijs** en jeugdzorg en de samenwerking tussen voortgezet regulier en voortgezet speciaal onderwijs. Op deze drie terreinen liggen onze grootste uitdagingen. Goed kwaliteitsbeleid bevordert en borgt dat we effectief werken aan een passend aanbod voor alle leerlingen op onze scholen. Samenwerking tussen jeugdzorg, regulier en speciaal **onderwijs** zal ervoor zorgen dat nog vaker de goede mensen op het goede moment de goede dingen kunnen doen.

We zijn realistisch: ook in de komende jaren zullen zich situaties voordoen waarin het ons niet goed lukt om passend **onderwijs** te organiseren, hoe hard we ook ons best doen en hoe graag we dat ook willen. Maar bovenal zijn we ambitieus: we denken dat we een nog beter aanbod kunnen maken voor jongeren als we meer met elkaar samenwerken.

Riemer Poortstra, maart 2019

Samenvatting

Samenwerkingsverband V(S)O Eemland richt zich de komende periode op het realiseren van drie ambities.

Het stimuleren en in beeld brengen van de kwaliteit van ondersteuning.

Hierbij gaat het enerzijds om het scherp in beeld brengen van de bijdragen van individuele scholen aan het geheel van de ondersteuningsmogelijkheden in het samenwerkingsverband. Anderzijds gaat het om het stimuleren van vernieuwingen onder de regie van het samenwerkingsverband, zoals het ontwikkelen van voorzieningen voor hoogbegaafde leerlingen en samenwerking tussen regulier onderwijs, speciaal **onderwijs** en jeugdhulp.

Het realiseren van intensieve samenwerking tussen regulier en speciaal voortgezet onderwijs.

In deze periode zal op sommige plaatsen concrete, doorbrekende samenwerking gestimuleerd en gevolgd worden. Het gaat bijvoorbeeld om samenwerking tussen regulier en (voormalig) cluster 3 **onderwijs** en om een geïntegreerd aanbod voor leerlingen vanaf 12 jaar.

Het intensiveren van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp.

Het samenwerkingsverband zal initiatief nemen om de samenwerking tussen **onderwijs** en jeugd te intensiveren en vernieuwen. Het bestaande OOGO ontwikkelt zich in de richting van een bestuurlijke alliantie die functioneert als één samenwerkingsverband voor onderwijsondersteuning en jeugdhulp. In de schoolpraktijk zal gezocht worden naar meer intensieve afstemming van de ondersteuning die door schoolbesturen en gemeentebesturen geboden kan worden aan jongeren en hun directe omgeving. Dit zijn specifieke ambities die gelden als speerpunten van de missie van het samenwerkingsverband: 'Het samenwerkingsverband wil bereiken dat alle leerlingen **onderwijs** ontvangen dat aansluit bij hun **ontwikkelings** mogelijkheden, zo dicht mogelijk bij huis, met overgangen tussen verschillende vormen van **onderwijs** en/of ondersteuning die soepel verlopen, leidend naar passend vervolgonderwijs of een passende plek op de arbeidsmarkt.'

Om deze ambities en missie te realiseren, is een organisatie gebouwd op drie uitgangspunten:

- Doen wat nodig is voor de leerling.
- Met een professionele houding in een lerende organisatie.
- Op basis van samenwerking.

De ondersteuning op deelnemende scholen vormt **samen** een dekkend netwerk van ondersteuningsvoorzieningen. De schoolbesturen hebben veel verantwoordelijkheid, vrijheid en middelen gekregen om die ondersteuning te realiseren, in overeenstemming met hun eigen onderwijsvisies. Alle scholen dragen bij aan een hoog niveau van ondersteuning, gebaseerd op een gezamenlijke ondersteuningsstructuur.

Om op die basis een hoog niveau van ondersteuning te realiseren wordt binnen het samenwerkingsverband veel geïnvesteerd in het bestuurlijk netwerk, waarin op basis van vertrouwen de goede gesprekken worden gevoerd.

Het bureau van het samenwerkingsverband is compact, omdat de meeste uitvoeringscapaciteit voor ondersteuning in scholen is belegd. Voor het realiseren van specifieke doelen die passen bij de ambities zal het bureau van het samenwerkingsverband de komende periode wel een regiefunctie vervullen. Regievoering betekent dat het samenwerkingsverband initiatieven neemt en stimuleert, samenwerkt met scholen en schoolbesturen en middelen ter beschikking stelt.

Hoofdstuk 1 Ambities

Ons samenwerkingsverband heeft voor de komende jaren de ambities om vernieuwing en verbetering te realiseren op drie gebieden:

1. Het stimuleren en in beeld brengen van de kwaliteit van ondersteuning.
2. Het realiseren van intensieve samenwerking tussen regulier en speciaal voortgezet onderwijs.
3. Het intensiveren van de samenwerking tussen **onderwijs** en jeugdhulp.

Op deze drie gebieden neemt het samenwerkingsverband regie op de vernieuwing die we nastreven. Deze regie betekent een specifieke, innovatieve rol voor de bureauorganisatie en voor de rol in het netwerk. Het samenwerkingsverband is op deze gebieden niet alleen uitvoerder van bestaande werkafspraken, of bemiddelaar tussen onderscheiden belangen en posities in het netwerk, maar namens de scholen en hun besturen actief in het creëren van nieuwe mogelijkheden en behalen van nieuwe doelen.

De ambities zoals ze in dit hoofdstuk zijn omschreven vormen een richtlijn voor het samenwerkingsverband. Jaarlijks worden de activiteiten geconcretiseerd in een activiteitenplan.

1.1 Het stimuleren en in beeld brengen van de kwaliteit van ondersteuning

Het stimuleren en in beeld brengen van de kwaliteit van ondersteuning is één van de specifieke aandachtspunten voor het samenwerkingsverband. Meetbaar gerealiseerde kwaliteit speelt een belangrijke rol bij de verantwoording van de maatschappelijke opdracht waaraan het samenwerkingsverband een bijdrage levert. Hoe beter we in staat zijn om toe te lichten wat de beoogde opbrengst en de gerealiseerde doelen zijn van het samenwerkingsverband, hoe minder oneigenlijke verwachtingen en druk op het werk van het samenwerkingsverband zal liggen.

Kwaliteitsbeleid is een domein met veel onderscheiden aspecten. Wie kwaliteit zegt, kan aan het deelnamepercentage voor het VSO denken, aan de professionele kwaliteit van een docent, of aan de eenduidigheid van procedures voor toelating. Dat zijn heel uiteenlopende zaken, die inderdaad alle met de kwaliteit van het werk van het samenwerkingsverband te maken hebben.

Kwaliteit van ondersteuning zoals die op scholen en door het bureau van het samenwerkingsverband wordt gerealiseerd, wordt in kaart gebracht. Het is de eigen behoefte van ons samenwerkingsverband om zicht te hebben op de kwaliteit van ons werk en tegelijkertijd wordt dat noodzakelijk gemaakt door het toezichtkader dat de inspectie voor samenwerkingsverbanden hanteert. In de afgelopen jaren heeft ons samenwerkingsverband een eigen monitor gehanteerd waarin ken- en stuurgetallen werden verzameld die relevant gevonden werden voor de kwaliteit van ondersteuning. Ondertussen wordt door de sectorraden nu een landelijke monitor verzorgd, waarin vergelijkbare getallen verzameld en gepubliceerd worden, waarbij ook de vergelijking tussen samenwerkingsverbanden mogelijk wordt gemaakt. Om die reden zal ons samenwerkingsverband het samenstellen van de eigen monitor stoppen en gebruik gaan maken van de landelijke benchmark en beschikbare gegevens uit centrale databanken.

Het monitoren van kwaliteit bestaat niet alleen uit het verzamelen van generieke ken- en stuurgetallen, maar liefst ook uit het volgen van indicatoren die specifieke, eigen doelen van ons samenwerkingsverband in beeld brengen. Bij het uitwerken van de ambities zal daarom bij ieder doel en activiteit meegenomen hoe de voortgang ervan in beeld wordt gebracht en geëvalueerd.

Collegiale visitaties vormen een manier om kwalitatief en lerend de kwaliteit van ondersteuning onder de deelnemende scholen in kaart te brengen. De werkwijze rond deze visitaties is in een bijlage opgenomen.

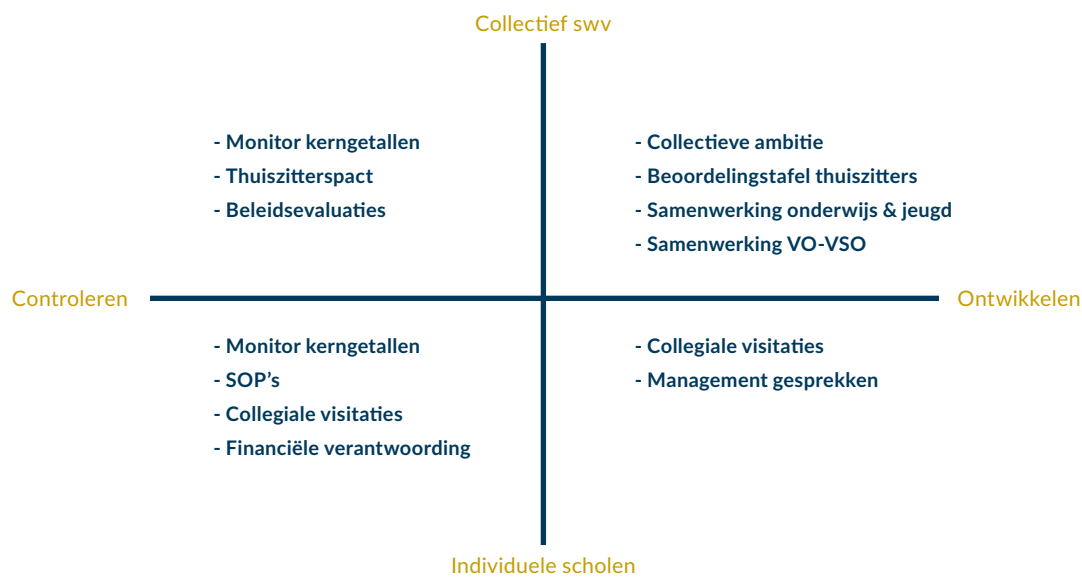
Om de verdere **ontwikkeling** van het kwaliteitsbeleid richting te geven en de vele aspecten ervan te ordenen, hanteren we een kwadrant waarin verticaal tegen elkaar zijn afgezet aspecten die betrekking hebben op het collectief van het samenwerkingsverband en aspecten die individuele scholen aangaan. Horizontaal gaat het om aspecten die met controleren van kwaliteit te maken hebben en aspecten die met het ontwikkelen van kwaliteit te maken hebben.

Controleren gaat over de 'harde' kant van organiseren. Bijvoorbeeld over (minimale) normen, procedures, prestatieafspraken, monitoring en controle.

Het gaat over het verbeteren van wat beter kan en moet, de reductie van fouten en het op orde brengen én houden van de basis. In bestuurlijke termen hebben we het in dit kader vaak over 'in control zijn'. Ook gaat het over terugkijken en daarvan leren voor de toekomst.

Ontwikkelen gaat over een eigen profiel, passie en talent. Hier staan het werken aan ambities, experimenteren, fouten mogen maken en innoveren centraal. Woorden als nieuwsgierigheid, uitblinken en ambitie hangen hiermee samen. Overigens wordt **ontwikkeling** in de Van Dale omschreven als 'voortgang' en 'groei'. Groei laat zich lastig beheersen. Groei laat zich wel stimuleren en faciliteren. Het is daarom toekomstgerichter dan beheersen.

In bovenstaand beeld is geordend welke activiteiten worden ontwikkeld om de kwaliteit van ondersteuning in beeld te brengen (controleren) en stimuleren (ontwikkelen).

1. Linksboven: *collectieve controle*

Hier wordt omschreven met welke instrumenten het samenwerkingsverband monitort welke onderwijsresultaten worden behaald. Op hoofdlijn wordt aangegeven welke bronnen beschikbaar zijn en welke data die opleveren over welke tijdvakken.

2. Linksonder: *controle bij deelnemende schoolbesturen en scholen*

Hier wordt omschreven hoe deelnemende schoolbesturen en scholen zich verantwoorden over de manier waarop ondersteuning wordt uitgevoerd. Hier is onder andere aandacht voor het schoolondersteuningsprofiel en de collegiale visitaties.

3. Rechtsboven: *collectieve ontwikkeling*

Hier wordt ingegaan op initiatieven die het samenwerkingsverband neemt om de collectieve kwaliteit van passend **onderwijs** te verhogen. Dit heeft onder andere betrekking op de collectieve ambities en beleidsterreinen als de samenwerking met de gemeenten.

4. Rechtsonder: *ontwikkeling door deelnemende schoolbesturen en scholen*

De collectief vastgestelde ontwikkeldoelen worden door schoolbesturen en scholen gerealiseerd in hun eigen praktijk. Het bestuur van het samenwerkingsverband is hierin ondersteuner; schoolbesturen zijn voor de realisatie van het beleid zowel initiator als actor. Het vraagt van schoolbesturen dat zij de collectief geïnitieerde **ontwikkelingen** ook in hun eigen organisatie initiëren. In managementgesprekken en in collegiale visitaties wordt de **ontwikkeling** op scholen ondersteund.

Het stimuleren en in beeld brengen van de kwaliteit van ondersteuning wordt in de periode 2019-23 als volgt zichtbaar:

1. Er is een sluitende registratie van thuiszitters. Alle leerlingen in de regio ontvangen een vorm van **onderwijs** die past bij hun **ontwikkelings**mogelijkheden.
2. Alle scholen hebben eigen doelen geformuleerd voor de verhoging van de kwaliteit van ondersteuning.
3. Er is volledige transparantie en duidelijkheid over de besteding van middelen en de opbrengsten daarvan.

Daarmee geven we aan dat de focus in de komende periode vooral is gericht op de velden links onder en rechts boven in het kwadrant. Links onder gaat het om het in beeld brengen en bevorderen van de kwaliteit van ondersteuning van individuele scholen en hun bijdrage aan het geheel van het dekkend netwerk. Rechts boven gaat het om ambities voor het geheel, waarover het samenwerkingsverband de regie neemt. Hier kunnen ook de overige twee ambities worden genoemd: samenwerking tussen **onderwijs** en jeugd, en tussen VO en VSO.

1.2 Het realiseren van intensieve samenwerking tussen regulier en voortgezet speciaal onderwijs.

In de periode 2019-23 neemt het samenwerkingsverband de regie over het realiseren van hechte samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs. Regievoering betekent dat het samenwerkingsverband initiatieven neemt en stimuleert, samenwerkt met scholen en schoolbesturen en middelen ter beschikking stelt.

Leerlingen zijn erbij gebaat dat zij kunnen leren zonder onnodig gehinderd te worden door drempels die ontstaan als scholen niet of nauwelijks samenwerken en opgesloten raken in hun eigen systeem. Dat geldt ook voor de samenwerking tussen scholen in het regulier en voortgezet speciaal onderwijs. Scholen in ons samenwerkingsverband hebben de ambitie om hun onderlinge samenwerking te verbeteren.

Samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs is denkbaar in verschillende gradaties. Schematisch kan dat als volgt worden weergegeven. In het midden bevinden zich settingen waarin regulier en speciaal volledig samenwerken en optimale synergie ontstaat.

In de periode 2019-23 zal op sommige plaatsen concrete, doorbrekende samenwerking gestimuleerd en gevolgd worden. Het gaat bijvoorbeeld om samenwerking tussen regulier en (voormalig) cluster 3 onderwijs en om een geïntegreerd aanbod voor leerlingen vanaf 12 jaar.

Voor de komende periode is een verregaande samenwerking gepland tussen De Kleine Prins, het Vathorst College en het Wellantcollege. De laatstgenoemde reguliere scholen zullen een 'verbrede toelating' realiseren voor leerlingen met een lichamelijke beperking en die langdurig ziek zijn. Deze leerlingen met een uitstroomperspectief van VMBO B tot en met VWO zullen hun schoolloopbaan volledig afronden in het regulier onderwijs, met daar waar nodig ondersteuning vanuit De Kleine Prins. Deze systeemdoorbrekende samenwerking is een voorbeeld van de samenwerking die in het midden van het schema hierboven gepositioneerd is.

Daarnaast worden voor leerlingen die ondersteuning en begeleiding nodig hebben als het gaat om hun gedrag en het ontwikkelen van een gewenste werkhouding in de periode 2019-23 middelen beschikbaar gesteld aan het regulier onderwijs. In het verlengde van wat afgelopen jaren is ingezet en gerealiseerd zal verder worden gezocht naar manieren om op een structurele manier expertise toe te voegen aan schoolteams, zodat deze leerlingen de ondersteuning kunnen krijgen die zij nodig hebben in een reguliere setting. Deze vormen van ondersteuning zijn in het schema links van het midden gepositioneerd.

Deze en dergelijke vernieuwingen zijn per definitie projecten op de rand van wat wet- en regelgeving mogelijk maakt. Het samenwerkingsverband zal, in samenwerking met schoolbesturen en scholen, deze grensoverschrijdende projecten mogelijk maken en waar nodig verdedigen. De lessen die uit deze projecten geleerd kunnen worden, zullen worden toegepast in zoveel mogelijk nieuwe initiatieven in het samenwerkingsverband.

Het realiseren van intensieve samenwerking tussen regulier en speciaal voortgezet onderwijs in de periode worden als volgt zichtbaar:

1. Alle zorg- of ondersteuningscoördinatoren van alle deelnemende scholen aan het samenwerkingsverband, zowel regulier als speciaal, hebben een duidelijk en realistisch beeld van de ondersteuningsmogelijkheden van alle scholen in de regio.
2. Er zijn tenminste drie systeem-doorbrekende veranderingen ontwikkeld en uitgevoerd op:
  - lesplaatsen en
  - in de systematiek van toekenning van zwaardere ondersteuning.
3. Deskundigheidsbevordering en benutten van collectieve ambitie voor uitwisseling en gezamenlijke deskundigheidsbevordering.

1.3 Het intensiveren van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp

Het samenwerkingsverband zal initiatief nemen om de samenwerking tussen **onderwijs** en jeugdhulp te intensiveren en te vernieuwen. Dat geldt voor het bestuurlijk niveau in de samenwerking tussen onderwijs- en gemeentebesturen, en ook voor het niveau van de concrete praktijk van **onderwijs** en jeugdhulpverlening.

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de jeugdhulp en schoolbesturen dragen **samen** het passend onderwijs. Dat biedt mooie kansen om de situatie van jongeren met problemen te verbeteren in een nauwe samenwerking tussen **onderwijs** en jeugdhulp.

Het is de ambitie om de aansturing tussen ondersteuning door schoolbesturen en gemeentebesturen zo dicht mogelijk op elkaar te betrekken. Het bestaande OOGO zou moeten doorgroeien naar een bestuurlijke alliantie die in de praktijk zoveel mogelijk functioneert als één samenwerkingsverband voor onderwijsondersteuning en jeugdhulp. Dat betekent ook dat het samenwerkingsverband direct betrokken zal zijn bij de inkoop van zorg door de gemeente. Door invloed uit te oefenen op het inkoopproces kan effectieve samenwerking in de praktijk van **onderwijs** en jeugdhulp bevorderd worden. Dergelijke bestuurlijke samenwerking zou in de komende periode moeten doorgroeien naar een intensieve bestuurlijke samenwerking op het gebied van **onderwijs** en jeugd.

In de schoolpraktijk zal gezocht worden naar meer intensieve afstemming van de ondersteuning die door schoolbesturen en gemeentebesturen geboden kan worden aan jongeren en hun directe omgeving. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren door jeugdhulp in de school te organiseren, of door duidelijke werkafspraken tussen hulpverlening thuis en op school. Het samenwerkingsverband zal regie gaan voeren om het mogelijk te maken dat brugfunctionarissen onderdeel gaan uitmaken van de ondersteuningsstructuur van scholen. School wordt zo niet alleen vindplaats, maar ook werkplaats voor jeugdhulpverleners. Leerlingen gaan niet naar zorg, maar zorg komt naar leerlingen in de school.

Een kleine, heel specifieke groep leerlingen is zeer gebaat bij nauwe samenwerking tussen **onderwijs** en zorg. Het gaat om leerlingen die zowel fysieke beperkingen hebben als **ontwikkelings**belemmeringen. Zij zijn aangewezen op geïntegreerde ondersteuning door naschool, dagbehandeling en (ZML) onderwijs. De komende periode wordt doorgewerkt op een pilot die Parkklas heet en plaats biedt aan 3 tot 5 leerlingen in een setting die 49 weken per jaar van 08.30 tot 17.30 uur begeleiding biedt. Deze setting wordt mogelijk gemaakt door budgetten voor **onderwijs** en zorg bij elkaar te leggen.

De samenwerking tussen **onderwijs** en jeugdhulp kan gepositioneerd worden in een vergelijkbaar spectrum als die tussen regulier en speciaal onderwijs.

Aan de uiterste zijden is er sprake van **onderwijs** waarin geen jeugdhulp nodig is of een zorgsetting waarin geen **onderwijs** mogelijk is. Naast de beide uitersten is sprake van **onderwijs** met ondersteuning door jeugdhulp, of van een zorgsetting waarin partieel **onderwijs** mogelijk is. In het midden gaat het om settingen waarin **onderwijs** en zorg volledig samenwerken en optimale synergie bestaat.

Het intensiveren van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp wordt in de periode 2019-23 als volgt zichtbaar:

1. Er is één beleidsplan voor onderwijsondersteuning en jeugdhulp in de regio Amersfoort e.o.
2. Alle betrokken professionals delen alle informatie rond een casus, voor zover geoorloofd en relevant en weten van elkaars discipline welke informatie doorgaans beschikbaar is en wel of niet gedeeld kan worden.
3. Alle scholen hebben eigen doelen geformuleerd voor de verhoging van de kwaliteit van samenwerking tussen onderwijsondersteuning en jeugdhulp en hebben die gerealiseerd.

Hoofdstuk 2 Uitgangspunten van het samenwerkingsverband

De algemene taakstelling voor het samenwerkingsverband is in de wet vastgelegd: 'Het samenwerkingsverband stelt zich ten doel een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen (...) te realiseren en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken **ontwikkelings**proces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het **onderwijs** krijgen.'

Voor het Samenwerkingsverband V(S)O Eemland leiden we uit deze wettelijke taak een eigen missie af:

'Het samenwerkingsverband wil bereiken dat alle leerlingen **onderwijs** ontvangen dat aansluit bij hun **ontwikkelings**mogelijkheden, zo dicht mogelijk bij huis, met overgangen tussen verschillende vormen van **onderwijs** en/of ondersteuning die soepel verlopen, leidend naar passend vervolgonderwijs of een passende plek op de arbeidsmarkt.'

Deze missie betekent ook dat we de ambitie hebben om de integratie van regulier onderwijs, speciaal **onderwijs** en zorg te bevorderen ten gunste van samenhangende ondersteuning aan leerlingen. Onze drie ambities op het gebied van verhogen van kwaliteit, samenwerking tussen regulier en speciaal **onderwijs** en tussen **onderwijs** en zorg getuigen hiervan. We streven naar meer plekken in het samenwerkingsverband waar inclusief **onderwijs** en maatwerk voor meer leerlingen mogelijk wordt. Het samenwerkingsverband kent een relatief lange geschiedenis van hechte samenwerking en een eigen koers. Ongeveer tien jaar geleden, in 2009, werd aan het samenwerkingsverband door het ministerie een experimentele status toegekend. Eemland werd een van de weinige regio's waarin ervaring werd opgedaan met de invoering van passend **onderwijs** al voordat de regelgeving daarover afgerond was.

Die eerste periode is beschreven door onder andere het Kohnstamminstituut in de publicatie 'Naar nieuw vertrouwen'. Daarin wordt de omschreven hoe de toekenning van ondersteuning niet meer wordt bepaald door protocollen en gefixeerde indicatiestellingen, maar door vertrouwen op het vakmanschap om effectieve interventies voor leerlingen te organiseren. Dit vertrouwen is het dragende principe geworden van het samenwerkingsverband. Veel van onze gesprekken, werkwijzen en besluiten worden gevoed door dit vertrouwen.

De volgende drie uitgangspunten vormen de basis van het samenwerkingsverband.

DOEN WAT NODIG IS VOOR DE LEERLING

Scholen worden zoveel mogelijk in staat gesteld om zelf te bepalen wat een leerling nodig heeft. Daarbij gaat het niet om een kenmerk van de leerling dat bepalend is voor toegang tot ondersteuning, maar om het ontwerpen van effectieve onderwijskundige oplossingen. De professionals die met de leerling werken, verdienen het vertrouwen dat zij zelf kunnen oordelen en handelen.

Scholen binnen het samenwerkingsverband nemen handelingsgericht, integraal arrangeren als uitgangspunt van ondersteuningstoewijzing. Het samenwerkingsverband kiest ervoor om geen centrale arrangementen voor extra ondersteuning in te richten die door scholen bij het bureau van het samenwerkingsverband kunnen worden aangevraagd. Middelen voor ondersteuning worden zo veel mogelijk toegekend aan scholen en hun besturen.

MET EEN PROFESSIONELE HOUDING IN EEN LERENDE ORGANISATIE

In alle lagen van het samenwerkingsverband zijn professionaliteit en leren van elkaar belangrijk. Dat geldt bijvoorbeeld voor ondersteuningsteams van scholen, maar ook voor de manier waarop directies en bestuurders met elkaar omgaan. De **ontwikkeling** van een sturende visie en de reflectie op de praktijk houden elkaar voortdurend in beweging. Samenwerkende partners zijn bereid om voortdurend van elkaar te leren. Professionals worden uitgedaagd om hun verantwoordelijkheid en rol te nemen en zich bewust te zijn van de expertise, rol en verantwoordelijkheid van collega's.

Het samenwerkingsverband kent een lange traditie van het werken met 'Professionele Momenten', die ten grondslag liggen aan de ondersteuningsstructuur van alle (reguliere) scholen binnen het samenwerkingsverband.

OP BASIS VAN SAMENWERKING

Het samenwerkingsverband bestaat uit samenwerkende professionals. Geen van de deelnemende schoolbesturen, scholen of professionals zijn zonder samenwerking in staat om passend **onderwijs** te verzorgen voor alle leerlingen in de regio. Samenwerking op basis van gelijkwaardigheid is een belangrijk uitgangspunt; dat geldt voor samenwerking binnen het **onderwijs** en voor samenwerking tussen **onderwijs** en organisaties die jeugd-gerelateerde zorg bieden.

*Binnen het samenwerkingsverband wordt 'van onderop' gewerkt. Zowel binnen als rondom scholen worden nieuwe werkwijzen in de praktijk ontwikkeld en getoetst. Zorgcoördinatoren, directie- en bestuursleden zijn actief betrokken bij de **ontwikkeling** binnen het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband bestaat uit een netwerk van scholen die op basis van gelijkwaardigheid met elkaar samenwerken.*

Hoofdstuk 3 Ondersteuning op scholen

De ondersteuning die scholen bieden is vastgelegd in hun schoolondersteuningsprofiel. Daarin staat omschreven wat de school biedt als het gaat om:

- Specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen: een aanbod en expertise op onderwerpen zoals dyslexie, leren leren, sociaal-emotionele **ontwikkeling**.
- Een veilige omgeving: zowel wat betreft pedagogische als fysieke aspecten.
- Ondersteuningsstructuur: duidelijke werkafspraken over hoe ondersteuning voor een leerling tot stand komt.
- Kwaliteitszorg: regelmatig bijstellen van de ondersteuning op school en de manier van waarop die geboden wordt.

De ondersteuning die geboden wordt, is op hoofdlijn voor alle reguliere scholen dezelfde, ongeacht de schoolsoort. Het samenwerkingsverband streeft ernaar dat scholen in de basis een groot aantal ondersteuningsbehoeften van leerlingen kunnen inlossen, ook als het om ernstige of complexe vragen gaat. Dat is zo afgesproken, om te voorkomen dat in de regio scholen of afdelingen ontstaan voor leerlingen met een specifieke ondersteuningsvraag, of dat er scholen een profiel opbouwen dat zij bij uitstek geschikt zijn voor zorgleerlingen terwijl andere scholen dat juist niet zouden zijn. Binnen het samenwerkingsverband zijn alle scholen verantwoordelijk voor het bieden van adequate ondersteuning aan leerlingen die het niveau van het **onderwijs** aankunnen, maar daarbij aangewezen zijn op specifieke ondersteuning. Daarnaast zal in de komende periode het samenwerkingsverband regie voeren (initiatief nemen, samenwerking stimuleren en middelen beschikbaar stellen) om de strategische ambities, zoals beschreven in hoofdstuk 1 te realiseren.

De invulling die aan ondersteuning wordt gegeven verschilt wel per school. De ondersteuning wordt ingevuld passend bij de schoolpopulatie en bij het onderwijsconcept van de school. In het schoolondersteuningsprofiel wordt omschreven hoe de ondersteuning vorm en inhoud krijgt. Wettelijk is vastgelegd dat het profiel minstens eenmaal in de vier jaar door het schoolbestuur wordt vastgesteld en voor ons samenwerkingsverband betekent dit dat de profielen in 2022 vernieuwd moeten worden.

3.1 PM structuur

Op alle scholen is de ondersteuningsstructuur vormgegeven op basis van eenzelfde visie, die per school is aangepast aan de eigen manier van werken. De structuur is gebaseerd op een opeenvolging van 'professionele momenten' (PM) waarop de ondersteuningsbehoeften van leerlingen in kaart worden gebracht en beantwoord. Op alle scholen is de ondersteuningsstructuur vormgegeven op basis van de volgende fasering.

- PM 0 is de fase waarin de ondersteuningsbehoefte van nieuw aangemelde leerlingen in beeld wordt gebracht. Rond de intake wordt bepaald of de school een passend onderwijsaanbod kan bieden en of voor deze leerling contact met het sociaal (wijk-)team van de gemeente wenselijk is.

- PM I is de fase waarin de eerste leerlingbegeleiding plaatsvindt. De benodigde begeleiding wordt door docenten (en mentoren) geboden.
- PM II wordt doorgaans gevormd door de leerlingbespreking; leerlingen besproken door meerdere docenten tegelijk. Wanneer een leerling in PM I onvoldoende geholpen kan worden, wordt de situatie van een leerling besproken in PM II. PMI en PMII vormen **samen** het primair proces; in PMIII en PMIV wordt aanvullende ondersteuning ingezet.
- PM III wordt doorgaans gevormd door het interne ondersteuningsteam. Dit overleg bestaat uit de interne specialisten uit de school, de zorgcoördinator en de orthopedagoog en is bedoeld om leerlingen te bespreken, voor wie meer hulp nodig is dan in PM I en PM II geboden kon worden dan wel toereikend bleek.
- PM IV wordt gevormd door een multidisciplinair zorgteam waarbij externe partners betrokken zijn.

3.2 Pro, LWOO en (hoog)begaafdheid

Tot 2018 konden leerlingen in het VMBO op basis van specifieke criteria in aanmerking komen voor leerwegondersteuning (LWOO). Landelijk houdt deze regeling op te bestaan en in ons samenwerkingsverband is ervoor gekozen om per 1 oktober 2018 de gelden voor LWOO integraal op te nemen in het passend onderwijs. Nu kunnen scholen ondersteuning bieden aan leerlingen die dat nodig hebben, passend bij de onderwijspraktijk van de school.

De ondersteuning aan (hoog)begaafde leerlingen vraagt de komende tijd specifieke aandacht. Het doel is om te komen tot een continuüm van ondersteuningsmogelijkheden, waarin leerlingen in alle schoolsoorten passend **onderwijs** kunnen ontvangen, indien nodig met ondersteuning en zorg, ook in die situaties waarin zorg voorliggend is en **onderwijs** aanvullend. Daartoe zijn in de regio enkele initiatieven ontstaan, zoals samenwerking met primair onderwijs, een verlengde brugperiode voor gymnasiasten en intensieve begeleiding voor 'dubbel bijzondere' leerlingen in het havo/vwo. Deze initiatieven worden in de komende periode verder uitgebouwd tot een dekkend aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen.

Het is van grote waarde dat scholen over de expertise beschikken om te kunnen signaleren welke ondersteuningsbehoefte een leerling heeft en wat adequate vormen van ondersteuning voor die leerling zijn. Het spreekt niet voor zich dat die expertise op elke school aanwezig is. Daarom hebben schoolbesturen afgesproken dat op alle scholen orthopedagogische deskundigheid aanwezig is. Op de meeste scholen is een orthopedagoog toegevoegd aan het ondersteuningsteam, met een specifieke taak op het gebied van signaleren, diagnosticeren en het opstellen van **ontwikkelings**perspectiefplannen (OPP). De aanwezigheid van deze orthopedagogen betekent een duidelijke versterking van de ondersteuningsmogelijkheden van de school.

In de periode van dit Ondersteuningsplan wordt een pilot "onderbouwklas Pro-VMBO" uitgevoerd op de Pro-scholen binnen dit SWV. Hierin kan een Pro-school in samenwerking met een VMBO-school een klas inrichten voor leerlingen op het grensvlak Pro/VMBO waarbij de leerlingen kunnen doorstromen naar de bovenbouw van het VMBO.

In deze onderbouwklas wordt aan de kerndoelen van de onderbouw van het VMBO gewerkt.

3.3 Voortgezet speciaal onderwijs

Sommige leerlingen hebben baat bij een plek in het voortgezet speciaal onderwijs. De ondersteuning die zij nodig hebben is zo gespecialiseerd of complex dat die niet in een reguliere setting geboden kan worden. Als een leerling meer ondersteuning nodig heeft dan in de ondersteuningsstructuur van het regulier onderwijs kan worden gemobiliseerd, kan de ontwikkeling en situatie van een leerling worden voorgelegd aan het zorgplatform (zie blz. 25) van het samenwerkingsverband. Dit zorgplatform brengt inhoudelijk advies uit aan de school of een tijdelijke plaats voor de leerling organiseren.

Of een leerling toelaatbaar is voor een van deze scholen wordt bepaald door de TLV-commissie van het samenwerkingsverband, in overleg met scholen, ouders en leerlingen. De TLV-commissie adviseert het samenwerkingsverband over het afgeven van een toelaatbaarheidsverklaring voor een leerling. In het hoofdstuk over de organisatie van het bureau wordt de werkwijze van het zorgplatform beschreven; in de bijlagen zijn betreffende procedures en protocollen opgenomen.

Als de interventies door het zorgplatform niet volstaan, wordt aan de TLV-commissie voorgelegd of de leerling toelaatbaar is tot het voortgezet speciaal onderwijs. Deze commissie handelt volgens de werkwijze die in de bijlage is omschreven. Als een TLV is afgegeven, hebben leerlingen het recht om op een school voor speciaal onderwijs te worden ingeschreven, die een passend aanbod heeft.

3.4 Samenwerking wijkteams en jeugd- en gezinsteams

Op alle scholen wordt samengewerkt met medewerkers van sociale (wijk-) teams, die jeugdhulp en opvoedondersteuning kunnen bieden. Deze teams vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten in de regio. De aansluiting tussen onderwijsondersteuning en opvoedondersteuning krijgt gestalte door brugfunctionarissen. Dit zijn deskundigen die in dienst zijn van wijkteams en een aanspreekpunt zijn voor een of meer scholen. Elke school werkt samen met een eigen brugfunctionaris. Als een school vermoedt dat een vorm van jeugdhulp of opvoedondersteuning wenselijk is, die aanvullend is op de eigen onderwijsondersteuning, dan wordt dat overlegd met de brugfunctionaris. Deze legt dan contact met de leerling of met thuis en kan vanuit het achterliggende wijkteam gespecialiseerde hulp starten. Scholen en wijkteams geven een eigen invulling van deze basisafpraak, passend bij de eigen situatie. Zo hebben op sommige scholen de brugfunctionarissen een eigen spreekuur voor ouders en hebben op sommige scholen zorgcoördinatoren zelf werkoverleg met leden van een wijkteam.

HOOFDSTUK 4 ORGANISATIE

4.1 Samenwerking in het netwerk

Goede samenwerking is een wezenskenmerk en één van de drie uitgangspunten van ons samenwerkingsverband. Deze samenwerking is gericht op bestuur en management van de gezamenlijke opdracht (governance) en op het delen van kennis. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe beide vormen van samenwerking georganiseerd zijn.

BESTUUR EN TOEZICHT, MANAGEMENT, MEDEZEGGENSCHAP

De juridische vorm van ons samenwerkingsverband is een stichting, die is ingericht volgens het 'one-tier' (één-laags) model. Het bestuur wordt gevormd door afgevaardigden van de deelnemende schoolbesturen. De bestuursvergaderingen worden voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter. Het bestuur is werkgever van de directeur van het samenwerkingsverband.

De samenwerking tussen bestuur en directeur verloopt volgens het Policy Governance-model (ontworpen door John Carver), waarbij bestuur en directeur ieder hun eigen rol versterken, namelijk die van gemandateerd bestuurder (directeur) en die van toezichthouder (bestuur). Het bestuur is er, vanuit Policy Governance beschouwd, om namens de eigenaren erop toe te zien dat het samenwerkingsverband zijn maatschappelijke opdracht waarmaakt. Het bestuur formuleert beoogde resultaten en stelt een directeur aan om die **samen** met de scholen te realiseren. De directeur neemt daarbij vastgestelde kaders en bevoegdheden in acht. Om het mandaat van het bestuur goed te kunnen vervullen heeft de directeur een bepaalde interpretatieruimte nodig om de beoogde resultaten en kaders nader in te vullen. Op grond van verantwoording van de directeur oordeelt het bestuur vervolgens of die interpretatie redelijk is. Deze cyclus van stellen van beoogde resultaten, maken van interpretaties en afleggen van verantwoording zorgt voor een voortgaande dialoog tussen bestuur en directeur. De principes van Policy Governance helpen erbij om die dialoog telkens weer op de centrale onderwerpen te richten, bezien vanuit de missie van het samenwerkingsverband.

In het regeerakkoord van het huidige kabinet is opgenomen dat samenwerkingsverbanden onafhankelijk toezicht zullen moeten hebben. We erkennen de maatschappelijke vraag naar transparantie als het gaat om het realiseren van de doelen van passend **onderwijs** en een effectieve inzet van de beschikbare middelen. Tegelijkertijd denken we dat onafhankelijk toezicht de bestaande betrokkenheid van schoolbesturen kan verminderen en niet per se de meest aangewezen manier is om maatschappelijke verantwoording af te leggen. Ook in de bestaande organisatie is ons samenwerkingsverband door alle stakeholders aanspreekbaar op het gevoerde beleid en de behaalde resultaten. We zullen een vorm van onafhankelijk toezicht in ons samenwerkingsverband realiseren, zo dat de bestaande positionering van bestuur en management zo min mogelijk zal worden aangetast.

Alle deelnemende schoolbesturen hebben een schooldirecteur afgevaardigd in het directiebestuur, dat de directie van het samenwerkingsverband adviseert over het beleid. Kwesties van enig gewicht worden door het bestuur niet behandeld zonder dat het directiebestuur daarover een advies heeft uitgebracht aan de directeur. De leden van het directiebestuur vertegenwoordigen hun collega's van het zelfde bestuur; de bijdragen aan het directiebestuur worden indien gewenst in het eigen bestuur voorbereid.

In de ondersteuningsplanraad (OPR) zijn alle school- medezeggenschapsraden in de regio vertegenwoordigd. De OPR bestaat voor de helft uit ouders en voor de helft uit personeel van de besturen die deelnemen aan het samenwerkingsverband. Leerlingen maken in de samenstelling anno 2019 nog geen deel uit van de OPR. De leden van de OPR zijn door de MR-en afgevaardigd, maar zijn niet noodzakelijkerwijs lid van de MR-en. De OPR heeft instemmingsrecht op het vierjaarlijks op te stellen Ondersteuningsplan. De OPR wordt bovendien geïnformeerd over en verleent instemming op de hoofdlijnen van de begroting en de jaarplannen.

KENNISDELING

Alle scholen binnen het samenwerkingsverband staan voor de uitdagende taak om ondersteuning te bieden die leerlingen nodig hebben, zonder dat zij daarbij kunnen terugvallen op arrangementen die door het samenwerkingsverband georganiseerd worden. Dat maakt dat van meet af aan ingezet is op kennisdeling tussen scholen. De maatschappelijke opdracht van het samenwerkingsverband wordt gezien als een 'collectieve ambitie' waarin elke school en elk schoolbestuur een eigen aandeel heeft.

In de afgelopen jaren zijn in het samenwerkingsverband twee kringen georganiseerd, één van zorg coördinatoren en één van orthopedagogen. Beide kringen kwamen enkele keren per jaar bijeen met programma's waarin ruimte was voor intervisie, uitwisseling en nieuwe informatie en **ontwikkelingen**. Voor de komende jaren wordt ingezet op leergangen waarbij ook multidisciplinaire uitwisseling tussen zorg-coördinatoren, orthopedagogen en brugfunctionarissen mogelijk is. Tijdens de leergang is er ruime gelegenheid om nieuwe inzichten op te doen, ervaringen en oplossingen te delen met collega's van andere scholen en om de eigen praktijk verder te ontwikkelen. Om die reden bestaat de leergang uit masterclasses, colleges en casusbesprekingen.

In de afgelopen jaren zijn door het samenwerkingsverband collegiale visitaties gehouden. Alle reguliere scholen zijn bezocht, door collega's uit het regulier en speciaal onderwijs. Deze visitaties zijn onderdeel van het kwaliteitsbeleid, dat daarnaast bestaat uit een kwantitatieve monitor van ken- en stuurgetallen. De collegiale visitatie bestaat uit drie stappen:

- School schrijft een zelfevaluatie.
- Een visitatiecommissie bezoekt de school.
- De visitatiecommissie rapporteert bevindingen en doet aanbevelingen.

In de zelfevaluatie omschrijft de school haar eigen bevindingen, visie en verbeterpunten als het gaat om de ondersteuning die op school gegeven wordt.

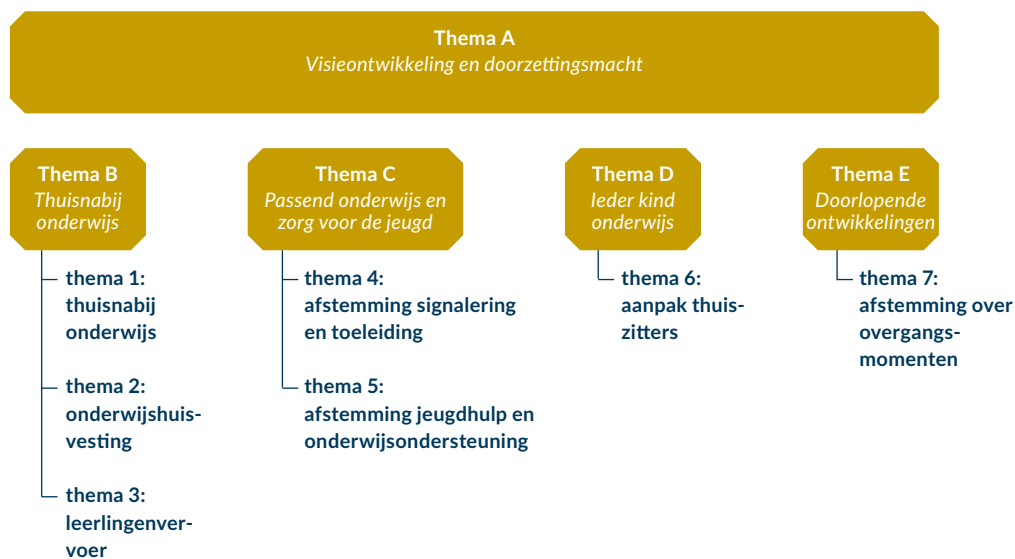
De visitatiecommissie bestaat uit collega's van scholen van dezelfde onderwijssoort en van verschillende besturen. De commissie bezoekt de school op één dag. De visitatiecommissie be vraagt de school met het oog op aanscherpingen van de bevindingen, verklaringen, doelen en aanpakken die de school zichzelf heeft gesteld. De rapportage van de visitatiecommissie bestaat uit een beknopte samenvatting van de werkwijze en gedeelde informatie, aanbevelingen en leerpunten.

Scholen en schoolbesturen hebben vastgesteld dat de visitaties een goede manier zijn elkaar aan te spreken en van elkaar te leren. In de komende planperiode worden daarom opnieuw collegiale visitaties georganiseerd. De onderwerpen die tijdens de visitaties aan de orde komen moeten goed gekozen zijn en mogen scherp en met diepgang worden bevroegd. Dat helpt om goede opbrengsten te realiseren.

OOGO: PASSEND ONDERWIJS EN ZORG VOOR JEUGD REGIO EEMLAND

De samenwerkingsverbanden passend onderwijs, het MBO en de gemeenten in regio Eemland werken intensief **samen** vanuit de visie:

- Voor elk kind een passende onderwijsplek; zo dicht mogelijk bij huis.
- Hulp op school en thuis is op elkaar afgestemd en gericht op preventie.
- Integraal arrangeren wanneer een kind meer ondersteuning nodig heeft in de **ontwikkeling** om de hulp thuis, op school en omgeving op elkaar af te stemmen.
- De benodigde zorg tijdens onderwijstijd wordt opgenomen in het handelingsplan op school en besproken op school met ouders en sociaal (wijk)team.
- Voor elk kind met specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften een **ontwikkeling**sperspectiefplan voor de langere termijn.
- Betrokkenheid ouders en keuzevrijheid.

Met een gezamenlijke ontwikkelagenda wordt gestreefd naar:

Doelstelling thema A – ‘Visieontwikkeling en doorzettingsmacht’

- Sturing op de samenhang tussen de thema’s en het bewaken van de voortgang.
- Bindende afspraken om, bij stagnerende besluitvorming, te bepalen welke onderwijs/zorgplek voor het betreffende kind passend is.

Doelstelling thema B – ‘Thuisnabij onderwijs’

- Overzicht en inzicht in het huidige aanbod van **onderwijs** en zorg en de leerlingenstromen voor de regio Eemland.

Doelstelling thema C – ‘Samenhang Passend Onderwijs en zorg voor de jeugd’

- De professionals rondom een kind zijn op de hoogte van het **onderwijs** en zorg aanbod en stemmen met elkaar af.
- In één gesprek (met ouders) wordt, daar waar mogelijk en wenselijk, de extra ondersteuning en zorg tijdens onderwijstijd geregeld.
- Voor elk kind, die dit nodig heeft, is een onderwijszorgarrangement beschikbaar.

Doelstelling thema D – ‘Voor ieder kind onderwijs’

- Alle thuiszitters zijn in beeld en per thuiszitter is een samenhangend plan ontwikkeld om het kind weer terug te begeleiden naar school.
- Alleen een vrijstelling van de leerplicht (Vrijstellingen Leerplichtwet 5a) als uiterste middel en pas na verbinding medisch/GGZ/GGD-onderwijs-gemeente/Leerplichtambtenaar.
- Aanbod en aanpak creëren met maatwerk voor (dreigende) thuiszitters en langdurige/zorgwekkende ziekteverzuimers.

Doelstelling thema E – ‘Doorlopende ontwikkellijnen’

- Een soepele overgang van kinderen en jongeren (0-23 jaar) met een extra zorgvraag naar kinderopvang, medisch kinderdagverblijf, basisschool, voortgezet **onderwijs** en mbo dan wel dagbesteding.

Specifieke aandacht verdient thema 6: aanpak thuiszitters. Alle partijen hebben een thuiszitterspact regio Eemland gesloten, waarin werkafspraken zijn gemaakt om verzuim en bestaande thuiszitters te registreren en regie te voeren op de aanpak. De nadruk ligt op vroegtijdigheid van signalering en aanpak. Indien ouders een beroep op vrijstelling doen wordt integraal door betrokkenen, waaronder in ieder geval jeugdarts, onderwijs, ouder(s) en jongere beoordeeld wordt of er (met maatwerk) nog onderwijsmogelijkheden zijn. Deze werkwijze staat op de sites van de SWV’s en de gemeenten.

4.2 Het bureau

Ons samenwerkingsverband heeft een compact bureau dat zorg draagt voor de dagelijkse uitvoering van de gemaakte werkafspraken en processen. Het bestaat uit een directeur, beleidsmedewerker en managementassistenten. Onderdeel van het bureau is het zorgplatform, dat een specifieke rol heeft bij de advisering aan scholen en het afgeven van toelaatbaarheidsverklaringen voor het voortgezet speciaal onderwijs.

FINANCIËN

Sinds de invoering van passend **onderwijs** wordt het samenwerkingsverband bekostigd met twee financiële beschikkingen: lichte ondersteuning en zware ondersteuning. Daaruit betaalt OCW/DUO de ondersteuningsbekostiging voor LWOO, Pro en VSO, voor zover leerlingen daar een TLV hebben die is afgegeven door Eemland. De middelen die daarna overblijven worden jaarlijks zichtbaar en bestemd via een begroting. Elk jaar wordt de begroting voor het eerstvolgende jaar voorzien van een meerjarenbegroting, waarbij laatst bekende kengetallen worden gebruikt, naast prognoses en doorlopende beleidskeuzes.

Uitgangspunten bij de begroting

Beleidsrijke uitgangspunten

- Ondersteuning dient op en door scholen georganiseerd te worden
- Daartoe krijgen de scholen zoveel mogelijk structurele en incidentele middelen
- Jaarlijks wordt opnieuw bekeken hoeveel incidentele middelen naar scholen gaan
- De ondersteuning op elke school dient zo hoog mogelijk te zijn
- Naast toelaatbaarheid tot VSO wordt die voor Pro vooralsnog door het SWV uitgevoerd. Voor LWOO is vanaf 2018 optingout van toepassing.

Algemene uitgangspunten

- Middelen zoveel als mogelijk naar scholen voor ondersteuning t.b.v. primaire proces:
  - > zorgplichttaken aan de poort en voor zittende leerlingen
  - > ondersteuningsaanbod en arrangementen in en door de school
- SWV heeft wettelijke kerntaken
  - > lichte ondersteuning:
    - *toelaatbaarheid Pro (LWOO optingout)*
    - *bekostiging ondersteuningsdeel Pro-leerlingen (en LWOO-opting out)*
    - *tijdelijke voorzieningen bij (dreigende) uitval*
    - *bovenschoolse ondersteuningsstructuur*
  - > zware ondersteuning:
    - *toelaatbaarheid VSO*
    - *bekostiging ondersteuningsdeel vso-leerlingen*
    - *verdeling beschikbare ondersteuningsmiddelen over scholen*
    - *uitvoering groeiregeling: volledige (groei)bekostiging o.b.v. teldatum 1 februari*
- Verevening: bekostiging deelname VSO per SWV wordt landelijk gelijk getrokken. In de periode tot 20/21 geleidelijk lichte inkomstengroei SWV Eemland.

Uitgangspunten en toepassing

- Passend **onderwijs** wordt zoveel als mogelijk gerealiseerd op en door de VO-scholen
- Inkomsten van het SWV en doorbetalingen aan VSO, Pro en LWOO (opting out) zijn zichtbaar
- Overige uitgaven op basis van beleidskeuzes:
  - > Een klein SWV-bureau dat wettelijke en regionaal bepaalde taken uitvoert, faciliteert, bovenscholings casuïstiek oppakt en stuurt op kwaliteit
- De risico's voor het SWV zijn relatief klein. Een weerstandsvermogen van 3 à 4% is genoeg
- Het resultaat en het vermogen boven de 3 à 4% weerstandsvermogen bepalen het beschikbare bedrag voor de VO-scholen als bijdrage om passend **onderwijs** te realiseren
- Dat bedrag wordt jaarlijks vastgesteld, maar verschillen tussen die jaarlijkse bedragen worden uitgesmeerd over vijf jaar om jaarlijkse verschillen voor de scholen te beperken en beter (midden)lange termijn beleid te kunnen voeren op de scholen
- Middelen voor de VO-scholen worden berekend o.b.v.
  - > Een historische component ('rugzakjes' van vóór 2014)
  - > Een vaste voet per school om een minimum aan ondersteuning te borgen
  - > Een bedrag per leerling

LWOO OPTING OUT

De bekostiging van het LWOO is in 2018 voor het laatst volledig door DUO uitgevoerd omdat SWV V(S)O Eemland vanaf 1-8-2018 heeft gekozen voor loslaten van de LWOO-criteria en LWOO-licenties. De middelen voor 2019 worden o.b.v. LWOO-gegevens op T-1-10-18 in het 1e leerjaar door het SWV betaald. Jaarlijks komt daar een leerjaar bij, tot dat er een wettelijke regeling is.

Een VMBO-instroommonitor in 2018 en 2019 moet inzicht opleveren in de vergelijking met voorheen-LWOO. Daarna wordt een te hanteren jaarlijkse verdeling van lichte ondersteuningsmiddelen (voorheen LWOO) vastgesteld.

NAAR MIX SCHOOLMODEL / EXPERTISEMODEL?

De doorontwikkeling na de eerste jaren van passend **onderwijs** levert op dat er ruimte komt voor pilots en scholen die zich meer dan andere richten op specifieke doelgroepen. Bijvoorbeeld leerlingen met zwaardere fysieke beperkingen of met meervoudige ondersteuningsbehoeften vanuit **onderwijs** en zorg, zoals hoogbegaafde leerlingen met een voorliggende zorgvraag. Ook leerlingen die langdurig verzuimen en teruggeleid kunnen worden naar **onderwijs** in combinatie met zorg.

In de begroting zal jaarlijks duidelijk worden in hoeverre er middelen beschikbaar gemaakt worden voor specifieke doelgroepen naast de doorbetalingen en naast de middelen die alle VO-scholen krijgen o.b.v. de verdeelafspraken.

RISICO'S EN WEERSTANDSVERMOGEN

De risico's voor het SWV liggen vooral in de onvoorspelbaarheid van aantallen leerlingen die aangewezen zijn op ondersteuningsbekostiging. Toch is het effect daarvan beperkt, omdat "het systeem" voorziet in geval van een tekort en het SWV daarmee tijd heeft voor maatregelen.

Een buffer van 3 à 4 % van de baten is genoeg. Alles wat daarboven beschikbaar is wordt voor een klein deel gebruikt om het SWV in te richten en draaiende te houden. De rest is voor het realiseren van passend onderwijs door scholen en besturen van het SWV. Bij relatief grote mee- of tegenvallers wordt de jaarlijkse begroting gebruikt om bij te sturen. Daarbij wordt gezocht naar balans tussen geleidelijkheid en "lean en mean".

BEGROTING 2019 EN MEERJARENBEGROTING T/M 2023

Op de volgende pagina staat de begroting 2019 en een doorkijkje t/m 2023. Dit is op basis van de bekende kengetallen en beleidskeuzes van oktober 2018. In de maanden daarna is de discussie gestart over het (weerstand)vermogen: kan dit versneld worden teruggebracht tot het gewenste percentage? Ook is in de eerste maanden van 2019 een subsidieaanvraag gedaan bij OCW i.h.k.v. een doelgroepstimulans: hoogbegaafdheid. Dat kan betekenen dat naast extra inkomsten van ruim een ton hetzelfde in co-financiering door het SWV moet worden ingezet. Dit heeft uiteraard invloed op de exploitatie en de volgende begrotingen. Daarmee is de begroting op de volgende pagina dan ook een momentopname en –doorkijk.

Meerjarenbegroting SWV V(S)O Eemland:

	Totaal 2019	Totaal 2020	Totaal 2021	Totaal 2022	Totaal 2023
BATEN:					
Rijksbijdragen OCW:					
Ondersteuningsmiddelen lichte ondersteuning:					
Regionaal Ondersteuningsbudget (totaal VO)	€ 1.731.988	€ 1.731.988	€ 1.731.988	€ 1.731.988	€ 1.731.988
Bekostiging LWOO	€ 5.264.449	€ 5.264.449	€ 5.264.449	€ 5.264.449	€ 5.264.449
Bekostiging PRO	€ 2.147.403	€ 2.147.403	€ 2.147.403	€ 2.147.403	€ 2.147.403
<i>Subtotaal lichte ondersteuning</i>	€ 9.143.840	€ 9.143.840	€ 9.143.840	€ 9.143.840	€ 9.143.840
Ondersteuningsmiddelen zware ondersteuning:					
Normbekostiging personeel	€ 10.466.467	€ 10.466.467	€ 10.466.467	€ 10.466.467	€ 10.466.467
Normbekostiging materieel	€ 528.302	€ 528.302	€ 528.302	€ 528.302	€ 528.302
Verevening personeel en materieel	€ -117.825	€ -38.240	€ -	€ -	€ -
<i>Subtotaal zware ondersteuning</i>	€ 10.876.943	€ 10.956.529	€ 10.994.769	€ 10.994.769	€ 10.994.769
Overige baten	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
TOTALE BATEN:	€ 20.100.783	€ 20.180.369	€ 20.218.608	€ 20.218.608	€ 20.218.608

LASTEN:

Kosten inzet middelen vanuit lichte ondersteuning:

Afdracht LWOO	€ 4.893.016	€ 4.893.016	€ 4.893.016	€ 4.893.016	€ 4.893.016
Zorgbudget	€ 160.000	€ 160.000	€ 160.000	€ 160.000	€ 160.000
Afdracht PRO	€ 2.149.143	€ 2.149.143	€ 2.149.143	€ 2.149.143	€ 2.149.143

Personele lasten:

Directie/secretariaat en algemene personele lasten:

Loonkosten personeel	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000
Algemene kosten/inhuur extern/procesbegeleiding	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Kosten onafhankelijk voorzitter	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Leden onderzoekgroep - correctie/afhandeling	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000

Kosten collectieve ambitie

CA	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000

	Totaal 2019	Totaal 2020	Totaal 2021	Totaal 2022	Totaal 2023
Subsidies:					
Projectgroep stage-vz	€ 8.500	€ 8.500	€ 8.500	€ 8.500	€ 8.500
Subtotaal lichte ondersteuning	€ 7.734.659	€ 7.734.659	€ 7.734.659	€ 7.734.659	€ 7.734.659
Kosten inzet middelen vanuit zware ondersteuning:					
Afdrachten VSO op basis van 1 oktober (t-1):					
<i>Categorie 1 (cluster 4/zmlk/lz)</i>	€ 5.458.298	€ 5.776.748	€ 5.776.748	€ 5.776.748	€ 5.776.748
<i>Categorie 2 (LG)</i>	€ 337.137	€ 337.137	€ 337.137	€ 337.137	€ 337.137
<i>Categorie 3 (MG)</i>	€ 1.757.950	€ 1.757.950	€ 1.757.950	€ 1.757.950	€ 1.757.950
Afdrachten VSO op basis van 1 februari (t-1):					
<i>Categorie 1 (cluster 4/zmlk/lz)</i>	€ 345.280	€ 271.399	€ 271.399	€ 271.399	€ 271.399
<i>Categorie 2 (LG)</i>	€ 26.086	€ 26.086	€ 26.086	€ 26.086	€ 26.086
<i>Categorie 3 (MG)</i>	€ 38.108	€ 91.460	€ 91.460	€ 91.460	€ 91.460
Ondersteuningstrajecten binnen VSO	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Mediation	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
Kosten toeleiding zware ondersteuning	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Aandeel kosten zorgplatform	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
<i>Ondersteuningsmiddelen (t/m 2015/2016 LGF-ab)</i>					
Afdracht locaties Voortgezet Onderwijs	€ 4.150.000	€ 4.150.000	€ 4.150.000	€ 4.150.000	€ 4.000.000
Herbesteding AB cluster 3 (43) De Kleine Prins	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000
Subtotaal zware ondersteuning	€ 12.625.859	€ 12.923.780	€ 12.923.780	€ 12.923.780	€ 12.773.780
TOTAAL personele lasten (A-A)	€ 20.360.518	€ 20.658.439	€ 20.658.439	€ 20.658.439	€ 20.508.439
Materiële lasten:					
Directie/secretariaat en algemene personele lasten:					
Afschrijvingen	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
Huisvesting	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Overige lasten	€ 77.500	€ 77.500	€ 77.500	€ 77.500	€ 77.500
Zorgtoeleiding:					
Testmaterialen	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
TOTAAL materiele lasten (B-B)	€ 118.500	€ 118.500	€ 118.500	€ 118.500	€ 118.500
TOTALE LASTEN (A+B - A+B)	€ 20.479.018	€ 20.776.939	€ 20.776.939	€ 20.776.939	€ 20.626.939
RESULTAAT	€ -378.235	€ -596.571	€ -558.331	€ -558.331	€ -408.331
Vermogensontwikkeling	€ 3.226.363	€ 2.848.128	€ 2.251.557	€ 1.693.226	€ 1.134.895
Percentage vermogen t.o.v. de baten	16,05%	14,11%	11,14%	8,37%	5,61%
Totale vermogen na prognose resultaat	€ 2.848.128	€ 2.251.557	€ 1.693.226	€ 1.134.895	€ 726.564
Weerstandvermogen	14,17%	11,16%	8,37%	5,61%	3,59%

COMMUNICATIE

Het samenwerkingsverband heeft een website www.swveemland.nl waarmee scholen en ouders worden geïnformeerd over de werkafspraken en ondersteuningsvoorzieningen en -mogelijkheden. Het bureau van het SWV is alle dagen van de week telefonisch bereikbaar.

GESCHILLEN

Landelijk is een groot aantal procedures ingericht om mogelijke conflicten tussen partijen in en rond het samenwerkingsverband te slechten. Deze regelingen zijn gepubliceerd op de website www.geschillenpassendonderwijs.nl. Samenwerkingsverband V(S)O Eemland volgt de procedures en opties zoals die op de website zijn omschreven en is aangesloten bij landelijke bezwaaradviescommissie toelaatbaarheidsverklaring.

Verschil van inzicht kan ontstaan over onderwijsondersteuning, toelating en verwijdering, toelaatbaarheid en beleid. De partijen die met elkaar van mening kunnen verschillen zijn schoolbesturen, het samenwerkingsverband, ouders, MR en OPR. Partijen kunnen een formele procedure in gaan over hun meningsverschil en zij kunnen bij het samenwerkingsverband terecht voor een interne procedure, die gebaseerd is op goed overleg.

Partijen kunnen met elkaar van mening verschillen over de vraag of ondersteuningstoewijzing voor een leerling adequaat is. Doorgaans zullen het ouders zijn die hierover vragen hebben. Het samenwerkingsverband organiseert voor deze meningsverschillen 'second opinion' met een nabijgelegen samenwerkingsverband. De professional die de 'second opinion' opstelt, is deskundig en in het naburige samenwerkingsverband verantwoordelijk voor het organiseren van extra ondersteuning. De 'second opinion' is gebaseerd op het leerlingdossier, en een schriftelijke toelichting van beide partijen over het meningsverschil dat is ontstaan. Bovendien wordt met beide partijen een gesprek gevoerd. De 'second opinion' is niet bindend. Het staat beide partijen vrij om na deze stap een formele procedure aan te gaan. Gelet op de procedures rond een bezwaar tegen een TLV is het inzetten van second opinion in het geval van een TLV in de praktijk niet geschikt.

Het samenwerkingsverband stelt mediation beschikbaar voor de hierboven genoemde partijen, die een meningsverschil hebben over de hierboven genoemde onderwerpen. Mediation is niet bindend. Het samenwerkingsverband werkt hiervoor **samen** met het Centrum Onderwijs Mediation.

ZORGPLATFORM

Als een school vastloopt met een leerling en geen adequate ondersteuning kan bieden, neemt de school contact op met het zorgplatform. Dit platform denkt kritisch constructief mee met de ontstane situatie en schakelt waar nodig door naar de TLV-commissie, die adviseert of de leerling toelaatbaar is tot het voortgezet speciaal onderwijs.

De activiteiten van het platform zijn:

- Komt tweewekelijks bijeen op maandagmiddag.
- Bespreekt casuïstiek met meerdere disciplines aan tafel. De school die de casus aanbiedt is ook vertegenwoordigd tijdens de bijeenkomst en licht de casus toe.
- Biedt consultatie, informatie, advies, bemiddeling.
- De coördinator van het Zorgplatform kan o.b.v. het dossier direct schakelen, doorverwijzen met en naar de TLV-commissie zonder eerst de casuïstiekbespreking met het Zorgplatform af te wachten.
- Biedt trajectbegeleiding: schakel tussen school-leerling-thuis-zorgplatform.
- Biedt zo nodig kortdurende externe opvang/begeleiding:
  - > na de start op een externe plaats vindt binnen 5 weken een eerste evaluatie plaats: eerste opbrengst, perspectief;
  - > indien langer verblijf: binnen 10 weken vindt een 2e evaluatie plaats: perspectief? aansluiting bij terug- of doorplaatsing regelen;
  - > afsluiting van de externe plaats binnen 15 weken.

Ieder jaar wordt een zorgplatformkaart gemaakt die de werking van het Zorgplatform en de daarmee samenhangende afspraken beschrijft.

Data totstandkoming

In aanloop naar de definitieve instemming van de verschillende overlegorganen die zich uitspreken over het nieuwe Ondersteuningsplan zijn de volgende data benut:

Directiebestuur

2018 3 april
22 mei
2 oktober
11 december

2019 5 februari
2 april (definitief vastgesteld)

Bestuur

2018 12 maart
25 juni
5 november

2019 11 maart (definitief vastgesteld)

OPR

2018 30 januari
13 juni
3 september
15 oktober

2019 4 maart
In april schriftelijke instemming afgegeven over definitief plan

OOGO

2018 27 maart
4 december

2019 26 februari
In april instemming op definitief plan dat in juli 2019 in bestuurlijk OOGO wordt bevestigd

